

جاي خالي کارگران در ميان "شرکاي اجتماعي"

کانون مدافعان حقوق کارگر - در خبرهاي درمورد تغيير قانون کار و تعيين حداقل دستمزد براي کارگران که در نشریات و خبرگزاری هاي رسمي مانند ایلنا، منتشر مي شود، از "شرکاي اجتماعي" نام برده مي شود. منظور از اين شرکاي اجتماعي نمايندگان کارگري، نمايندگان کارفرمائي و دولت است. خبرهايي مانند:

"رئيس کانون عالی شوراهای اسلامی کار سراسر کشور از اجماع شرکای اجتماعي در خصوص ۹۵ درصد از مواد قانون کار و برگزاری نشست های دو جانبه با کارفرمایان طی ۶ ماه گذشته و پس از ارائه پيش نويس اصلاح قانون کار از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعي خبر داد..." (ایلنا، ۵ بهمن ۱۳۹۰، کد خبر: ۲۳۷۴۱۹)

و يا:

"در مدت باقي مانده تا پايان سال جاری نشست های فراواني بين نمايندگان گروه های کارگري، کارفرمائي و بعضا دولت بر سر تعيين ميزان افزايش حداقل دستمزد سال آینده کارگران برگزار مي شود. علاوه بر نشست های مشترک و ۳ جانبه در شورای عالی کار، گروه های کارفرمائي و کارگري نیز مذاکرات و چانه زنی هايی را برای دستيابی به اجماع در گروه خود انجام می دهند. تلاش هر یک از اين گروه ها بر اين محور استوار است که بهترين نتیجه و نزديکترين مصوبه نسبت به نظراتشان از شورای عالی کار بيرون بيايد."

<http://news.bazarekar.ir/۰۱/Fa/DynamicPages/Page.aspx?nwsid=۲۸۸۱>

اما وقتي به ميان کارگران مي رويد و از آنها در مورد قانون کار و حداقل دستمزد سوال مي کنيد، متوجه مي شويد که **خود کارگران** بخشي از اين "شرکاي اجتماعي" نيستند و نمايندگان خود خوانده يا انتصابي به جاي آنها، به نيابت آنها و به نام آنها نظر مي دهند. گاه ديده مي شود حتا در تشکل هاي غيرمستقل کارگري که به عنوان نماينده کارگران مطرح مي شوند، خود اعضا هم خبري از اين نظرخواهي ها ندارند.

آنچه در زير مي خوانيد نظرات برخي از کارگران است. کارگران و حقوق بگيران ساده يا متخصص، آگاه يا بي اطلاع از منافع طبقاتي؛ کارگراني که قرار است براي آنها دستمزد تعيين شود و قانون کاري تدوين شود که به اصطلاح از آنان حمايت کند. کارگراني که تا کنون نتوانسته اند تشکل هاي مستقل خود را تشکيل دهند و نمايندگان واقعي شان اخراج يا به حبس هاي طولاني مدت محکوم شده اند ...

چند سوال ساده از کارگران پرسیده شده است:

۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟

۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگري تامین شود؟

۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، متناسب با شرایط زندگی کارگران تعیین شود؟

۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟

۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟

این سوالات عموماً در محل کار پرسیده شده است و کارگران به صورت فردي، گروهی و یا کتبی به آن جواب داده اند.

- حدود ۶۰ الي ۷۰ کارگر در گروه های ۴ یا ۵ نفره به این سوالات پاسخ دادند. این کارگران در بخش های مختلف مشغول به کارند. کارگران داریست بند، جوشکار، پروژه ای و...

در پاسخ به سوال اول اکثریت کارگرانی که مورد پرسش قرار گرفتند، حداقل دستمزد اعلام شده را بین ۴۰۰ تا ۴۵۰ هزار تومان برآورد کردند.

در پاسخ به سوال دوم، حداقل دستمزد مناسب را بین ۸۰۰ تا يك میلیون و پانصد هزار تومان می دانستند.

در پاسخ به سوال سوم، پس از حاشیه رفتن ها به این نتیجه می رسیدند که چون ما کارگران با هم متحد و يك زبان نیستیم هیچ کاری نمی شود کرد.

در مورد سوال چهارم ۹۰ درصد کارگران از قانون کار هیچ نمی دانستند و لزوم آن را درک نمی کردند. ده درصد از سالهای قبل قانون کار را می شناختند و در برابر نابه هنجاری های محیط کار عکس العملهایی نشان داده بودند و به اداره ی کار شکایت کرده بودند، ولی طی ۴ یا ۵ سال اخیر به دلیل اینکه اداره ی کار بدون استثنا در این موارد، وظیفه اش را حمایت از کارفرما و پیمانکار می داند، این ده درصد هم قانون و مواردش را به فراموشی سپرده اند، زیرا معتقدند قانون کار، کاربردی نیست و غیر قابل استفاده است. کسی به خود زحمت نمی داد در باره ی آن اظهار نظر کند، چون این قانون را ضد منافع خود می بینند.

در مورد سوال آخر که "چه تغییری را در قانون کار می پذیرید" همگی می گفتند: "هرگز هیچ تغییری به نفع ما صورت نمی گیرد." تقریباً همگی اعتقاد داشتند هر تغییری در قانون بخواد صورت بگیرد حتماً ضد منافع کارگران خواهد بود. این نظر ناشی از یاس و ناامیدی عمیق از شرایط شان است.

وقتی اصرار می کردیم که بالاخره اظهار نظری بکنید کارگران داریست بند، همگی گفتند باید این تغییر به گونه ای باشد که وضع زندگی همه ی کارگران حقوق بگیر درست شوند و دلال ها و پیمانکاران و من پاورها باید حذف شوند.

در زیر چند نمونه از این گفت وگوها آورده شده است.

مرد ۳۰ ساله کارگر شرکت خصوصی

- ۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟
- حداقل دستمزد ۴۰۰ هزار تومان خواهد بود.
- ۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگري تامین شود؟
- براي يك زندگي کارگري يك ميليون و پانصد هزار تومان کافي است.
- ۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟
- نمي دانم.
- ۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟
- نه ! نمي دانم.
- ۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟
- اگر قراردادها را دائمي کنند و حقوق مناسب باشد تغییر خوبی اتفاق مي افتد.

۳۲ ساله- مرد- کارگر شرکت خصوصی

- ۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟
حداقل دستمزد ۴۰۰ هزار تومان خواهد بود.
- ۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگري تامین شود؟
براي يك زندگي کارگري يك ميليون تومان حداقل حقيقي ست که باید پرداخت شود.
- ۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟
مبارزه ي جدي و جمعي کارگران
- ۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟
نه چندان .
- ۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟
- تغییر کلي در جهت برآورده کردن احتياجات خانواده هاي کارگران .

۳۰ ساله - مرد - کارمند شرکت خصوصی:

- ۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟
۴۰۰ هزار تومان حداقل دستمزد خواهد بود.
- ۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگري تامین شود؟
يك ميليون تومان براي يك خانوار كه زندگي كارگري دارند و طبعاً بايد با سختي و مشقت زندگي کنند، كافي است.
- ۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟
امام زمان هم ظهور کند کاری نمی تواند انجام دهد.
- ۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟
يك كتاب كوچك كه فقط جهت پر كردن كتابخانه است. و هیچ کاربردی در هیچ سازمانی ندارد. كه اگر کاربرد داشت قرارداد ما ۲۰۰ ساعت نبود!
- ۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟
با چند کارگر و کم درآمد مشورت شود و هنگام نگارش تغییرات هم کارفرما حضور داشته باشد و هم کارگر و قوانین با توافق طرفین باشد.

۲۶ ساله - مرد - شاغل در شرکت خصوصی - تحت پوشش تامین اجتماعی:

- ۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟
۴۵۰ هزار تومان
- ۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگري تامین شود؟
۶۰۰ هزار تومان به شرطي كه اجاره نشين نباشند
- ۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟
يا بايد يك نماينده قوي براي كارگران انتخاب شود تا بتواند حق آنها را بگيرد و يا اعتصاب كل كارگران. به نظر من ديگه راه سومي وجود ندارد تا موقعي كه اين مملكت ما اينطور هست و چه توقعي ميشه از اين جامعه اي كه توش داريم زندگي مي كنيم داشته باشيم.
- ۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟
يك بار قانون كار رو خوندم ولي اصلاً" يادم نمياد.

۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟

اگر مملکت ما خیلی قانون مند بود و همه چیزش درست و حسابی، می شد درباره قانون کار هم اظهارنظرهایی داد.

۴۰ ساله - پرسنل شرکت خصوصی - تحت پوشش تامین اجتماعی

۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟

اگر بخواهیم بر اساس تورم و این داستان ها تعیین کنیم و حداقل مزد ۳۳۳ هزار تومان فعلی را در نظر بگیریم به نظر حقیر این رقم باید به ۹۹۹ هزار تومان برسد.

۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگري تامین شود؟

از آنجایی که مملکت دارای ثبات نیست چه از نظر اقتصادی و تعیین رقم خاصی بسیار مشکل و بعید به نظر می رسد علی ایحال بنده برای مثال يك خانواده چهار نفره با حداقل امکانات معیشتی را در نظر می گیرم و فکر می کنم این رقم در سال ۹۱ با کلی قناعت و از سر و ته خواسته ها زدن به ماهیانه يك میلیون و دویست هزار تومان تا يك میلیون و پانصد هزار تومان خواهد رسید (اگر فرزندان بخواهند در کلاسهای درسی و غیره نیز شرکت نمایند و خانواده به مسافرت نیز بروند که خیلی بیشتر به نظر می رسد).

۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟

این مورد بنا به شرایط روز در حال حاضر و متأسفانه در تغییر است یعنی اینکه نوسانات به قدری است که تعیین آن در حال حاضر مقدور نیست ولی هر جا که قیمت ها ثبات داشته باشند و تورم به این صورت نباشد، تعیین دقیق این مسئله راحت تر است

۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟

بنده تا حدودی (نه چندان و در حد حقوق بگیری) مطلع هستم ولی می دانم که هم به نعل و هم به میخ است.

۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟

قانون کار باید به نفع طبقه کارگر باشد تا از استعمار این قشر زحمت کش توسط صاحبان کار جلوگیری بعمل آید.

۵۴ ساله - حقوق بگیر شرکت خصوصی - تحت پوشش تامین اجتماعی

۱ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟

من فکر می‌کنم حتی اگر حداقل حقوق سال ۹۱ نسبت به سال ۹۰، ۱۰۰ درصد هم افزایش یابد، با توجه به تورم و شتاب غیر قابل مهار آن، کارگران فقط قدرت خریدی با همان حداقل حقوق سال ۹۰ را خواهند داشت. با این حال گمان کنم حداقل دستمزد مبلغ ۵۰۰ هزار تومان تعیین شود.

۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه یک خانواده کارگری تامین شود؟

به نظر من به جای تعیین حداقل حقوق باید به تعیین حداقل نیاز توجه شود و به جای پرداخت پول به عنوان حقوق، باید کارت اعتباری، برای دریافت کالاها و خدمات مورد نیاز خانواده به آن‌ها داده شود و کارفرما یا دولت موظف به تسویه حساب با ارایه کنندگان کالا و خدمات به کارکنان باشند. مثلاً برای حداقل بگیران، رستوران‌های ارایه دهنده غذا فقط به تعداد اعضای خانواده غذا دهد ولی حداقل بگیران توانایی دعوت از مهمان هم داشته باشند یا امکان مسافرت با قطار به عنوان حداقل نیاز و با هواپیما برای صاحبان مهارت و...

۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟

باید خواست؛ ولی نه به صورت فردی. باید بیاموزیم که در برابر نظم سرمایه داری، نظم ویژه‌ی کارگری ایجاد کنیم زیرا فرد در برابر یک نظم قادر به دفاع از حقوق حداقلی خود نمی‌شود اما نظم در مقابل نظم، تشکل در برابر تشکل و جمع متشکل در مقابل سازمان، دست کم می‌تواند بدون لکنت از حقوق خود حرف بزند.

۴ - آیا می‌دانید قانون کار چیست؟

قانون کار صرف نظر از کاستی‌های فراوانی که داشته و همچنین علیرغم اصلاحاتی که طی چند مرحله بازنگری منجر به سلاخی شدن و بی‌خاصیت شدنش گردیده، همچنان سندی ست از دستاوردهای مبارزه جمعی کارگران. حذف هر بند و ماده و تبصره آن به نفع کارفرمایان، هجوم به این دستاورد محسوب می‌شود.

۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟

من فکر می‌کنم برگرداندن امتیازاتی که در پی اصلاحاتی که در چند دوره‌ی مجلس، از کارگران سلب شده و در جهت حمایت از کارفرمایان، در این قانون اعمال شده، اولین گام برای این تغییر است و گام بعدی پیگیری حقوقی که یا در قانون برای کارگران به رسمیت شناخته نشده و یا این حقوق با ابهام و قابل تفسیر تدوین شده است. حق داشتن هر نوع تشکلی که کارفرمایان از آن برخوردارند مثل تشکل صنفی، سیاسی، ورزشی، اقتصادی و... و هر نوع اعتراض به تامین نشدن زندگی کارگران و خانواده‌هاشان، باید در اولویت تدوین کنندگان و اصلاحات نویسان قانون کار قرار گیرد.

این هم نظر مفصل يك کارگر آگاه

۱- به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی خواهد بود؟

با توجه به چانه زنی ، کناست و سخت جانی که سرمایه داری درمقابل پرداخت و افزایش دستمزدها از خود نشان می دهد، شبیه آن چه در اصطلاح میان برخی رایج است که:"سرم را بشکن اما نرخم را نشکن؟" سرمایه داری حاضراست هزاران بار در برخورد با کارگران و زحمتکشان روی افزایش دستمزدها درمقابل زنان وکودکان و اهل عیال خانواده های کارگران که در معرض انواع مشکلات معیشتی و زندگی قرار دارند، دچارخفت ، سرشکستگی و زبونی بشود ،اما دیناری به دستمزد کارگران نیفزاید!! به تجربه و در پایان هر سال دریافتیم که اگر بخواهیم مثلا خصلت استنثار را فقط به عنوان یک مشخصه یا عمده ترین ویژگی برای نظام سرمایه داری قائل باشیم، درپایان هر سال همراه با تعیین دستمزد کارگران متوجه می شویم که سرمایه داری ایران در میان همه ي همپالگی هایش بیشترین مقاومت راعلیه افزایش دستمزد کارگران برای استنثار آنان از خود نشان می دهد، و با آمار سازی و دست بردن در آمار و ارقامی که بتوان سقف نرخ دستمزدها راهرچه بیشتر پایین آورد متوسل می شود، شبیه کاسبان حبیب خدا، و نمایندگان بورژازی سنتی، و تجار قدیم که اگر مشتری حتی بطور مخفی یک غروش و سکه سیاه ناچیزی انعامی به شاگرد مغازه می داد، در آخر وقت تاجر انعامی را از شاگرد می گرفت ونصف آن را در جیب مبارک خود می گذاشت و نصف آن را بابت دستمزد آن روز شاگرد مغازه به او می داد!! یعنی شاگرد مغازه علاوه بر کارمجان و بدون مزد ده شاهی هم برای ارباب درآمد داشته؟!؟! مگر سال گذشته درمورد یارانه ها همین کار را نکرد. گفت : ما چهارصدهزار ریال نقد به شما دادیم ، ۱۳ درصد هم به حقوق اضافه شده خیلی زیاد است!!!! سرمایه داری عادت کرده و به خود قبولانده که چشمش نباید حقیقت و واقعیت را ببیند! این را در طی سال های گذشته بارها تجربه کرده ایم،اگر سرمایه داری به اختیار خودش باشد نه تنها چیزی به دستمزد ها نمی افزاید، بلکه با مشت چشم کارگران را هم کور می کند! و آن چه به نام دستمزد به او می دهد پس می گیرد، به اضافه اردنگی که حواله او می کند!همان اتفاقی که مرتب درمورد واحد های کارگری درطول این سال اتفاق افتاده!!

۲ - به نظر شما حداقل دستمزد سال ۹۱ چه مبلغی باید باشد تا هزینه يك خانواده کارگری تامین شود؟

تعیین و چانه زنی روی دستمزدها در سال های گذشته که شرایط و اوضاع بصورت نسبی درجریان عادی خود بوده ، هم انجام می گرفت هرچند پروسه ی تحول در جامعه که خانواده های کارگری را هم مشمول می شد، با شدت انجام می گرفت، اما جای فرصت برای کارگران باقی مانده بود، تا در استمرار مبارزات خود ، روی افزایش دستمزدها بشکل کاملا آماده تری به چانه زنی بپردازند!عموما خانواده های کارگری دارای بیشترین تعداد افراد خانوار هستند، همه روی چهار یا پنج نفر تعداد هر خانواده توافق دارند، منتهی افراد خانواده های کارگر در مقابل خانواده های دیگر که مجموعه ملت را تشکیل می دهد، بعد از بیکاران و آوارگان به لحاظ زندگی محروم ترین خانواده ها را تشکیل می دهند، طی سال ها امورات این خانواده ها در زمینه بهداشت، درمان، تغذیه، مسکن، رفاه، و امورات عادی تر زندگی پوشاک و حسرت داشتن برخی وسایل جزئی که در ردیف نیاز های زندگی هستند عقب افتاده، و خانواده در یک وضعیت ناپایدار به زندگی ادامه می دهند،اصطلاحا زندگی بخور و نمیر و بردگی مزدی دارند، هر ساله کارگران و فعالین کارگری تلاشی که انجام می گیرد، فقط برای زنده ماندن در همین وضعیت است! که در خود به اندازه یک دنیا بی عدالتی نهفته دارد! تعیین دست مزد ها هم بر اساس همین زندگی انجام می گیرد. با توجه به این که در جریان

هستیم بطور مرتب و عادی و بصورت روزانه صاحبان سرمایه همین حقوق ناچیز را هم از جامعه کارگری می گیرند. چه بسیار خانواده های کارگر و زحمتکش هست که هر روز مقاومتشان در مقابل مشکلات زندگی کمتر و کمتری شود، و در نهایت دچار فروپاشی می شوند. هرچه می گذرد بر تعداد این خانواده ها هم افزوده می گردد، چون تورم با شتاب و در حالت بحرانی که شاهد هستیم درحال پیش روی است. مثلا زن، همسر، و مادر یک خانواده کارگری که بیمار بوده و طبیعی هم هست، به علت گرانی و بی پولی درمانش تا کنون عقب افتاده در شرایطی که هزینه دارو و درمان به شکل صد درصد و بیشتر بالا رفته، چگونه امروز می تواند درمان نماید؟! درحالی که بیماری پیشرفته تر هم شده؟! و درآمد هم کمتر!! دستمزدهای تعیین شده هیچ گاه برای حوادث و پیشآمدهای تاسف بار زندگی مبلغی را منظور نمی کنند. اغلب کارگران هم که بیمه نیستند! فعالین و دست اندرکاران مسائل کارگری سال گذشته با توجه به احتساب هزینه های زندگی یک میلیون تومان و بیشتر را برای دستمزد تعیین نموده بودند. مطابق برآورد ها و محاسباتی که برخی مقامات مسئول، با توجه به تعیین خط فقری که خودشان گرفته و تعیین کرده بودند، حقوقی در همین حدود را کفاف زندگی یک خانواده می دانستند. امسال و در شرایط کنونی که بحران به عینه جامعه را در همه عرصه ها در نور دیده، و بحران مالی و ارزی موجود تاثیر خود را حتما روی نرخ مواد خام، محصولات و قطعات کارخانه ها و سرنوشت کارگران باقی خواهد گذاشت! و پیش بینی اوضاع و تعیین نرخ برای شرایطی که در جریان است ابتدا به ساکن بسیار مشکل است، حتی کارشناس خبره و ورزیده ی اقتصادی هم ریسک نمی کند تا وسط دعوا نرخ تعیین کند. هزینه های زندگی بسیار بالاست، اجاره خانه، هزینه آموزش، خوراک و مایحتاج زندگی، هزینه های جانبی که برسرراه خانواده های کارگری کمین کرده، هزینه هائی که، حقوق های دریافتی کارگران را در یک بلع فرو می برد! و دهان های باز افراد خانواده های کارگری گرسنه برای بلعیدن همچنان در انتظار می مانند!!

۳ - به نظر شما چه باید کرد تا حداقل دستمزد، مناسب، تعیین شود؟

تعیین دستمزد، مثل ده ها و صدها مورد از مسائل کارگری مشمول مبارزه می شود. مبارزه ای بر بنیاد تشکیلات خود کارگران و بر بستری که همه کارگران را پوشش بدهد. هیچ دانشگاهی بهتر از تشکیلات خود کارگران در مسیر مبارزه برای آموزش آنان مفید تر نیست! برای چه باید حداقل دستمزد را از سرمایه داران گرفت؟ باید از خود کارگران خواست تا از طریق راهکارهای مناسب و با شناخت از حقوق خود به مبارزه در جهت افزایش دستمزدها بپردازند! مبارزه در هر شرایطی مستلزم آگاهی و شناخت است. آگاهی باید به شکلی پایدار و اساسی آموزش داده شود، تا در راستای تحول تاریخ، و یا بطور موضعی مثلا برای دستمزد بتوان به پشتوانه آن مبارزه نمود! همان شناخت و آگاهی که طبقه کارگر توفیق چندانی تا کنون در کسب آن نداشته و کماکان در زمینه تشکیلات که ابزار آگاهیست بازمانده است. اولین و فوری ترین انتخاب این است که توسط دوستداران طبقه کارگر که در این زمینه یعنی در برآورد هزینه خانواده های کارگری باعایدی که بشود زندگی کرد، یعنی با دست مزدی که باید جوابگوی زندگی باشد که کارگر بتواند کار کند، میزان مبلغی به دست می آید که حداقل یک دستمزد کارگری است. بعد فعالین کارگری همراه با کارگران فعال، همه کارگران را فرا بخوانند تا حول دستمزد تعیین شده به مبارزه بپردازند! این کار باید به پشتوانه ی تشکل های کارگری انجام بگیرد تا بهتر به ثمر بنشیند. هر چه پروسه آگاهی با پروسه تشکیلاتی هماهنگ و پیوسته تر باشد نتیجه بهتری حاصل می شود.

۴ - آیا می دانید قانون کار چیست؟

قانون کار جزئی از قانون مدنی است که در ارتباط با طبقه کارگر و سرمایه دار تنظیم و تدوین شده، درچارچوب مناسبات و روابط اقتصادی و اجتماعی جوامع سرمایه داری می تواند کارکرد متفاوت داشته باشد، اگر چه در شکل کلی تفاوت چندان کیفی با هم ندارند، بستگی به مواردی از جمله توازن قوای مبارزاتی میان طبقه کارگر و طبقه سرمایه دار دارد. بستگی به میزان رشد سرمایه داری و ساختار اقتصادی و اجتماعی جامعه دارد. عوامل بسیاری می تواند در تنظیم قانون کار و کارکرد آن دخالت داشته باشد، این بسیار مهم است که تحت چه شرایطی و بر کدام بستر تنظیم شده است. گاهی وقت ها عواملی بطور موضعی تعیین کننده می شوند که همه چیز را بطور غریبی بازگونی می کنند، مانند آن چه طبقه سرمایه دار امروز برای طبقه کارگر ایران رقم زده است. بهترین قانون کارهایی که تاکنون در تاریخ بشر تنظیم شده درکشورهائی بوده که طبقه کارگر آن کشور دست به انقلاب زده، و لایه عالی ترین قانون کار دستاورد انقلاب اکتبر است که تحت نظر بولشویک ها و لنین تنظیم شده است. من آن را نخوانده ام، اما نسخه هائی از قانون کار ترجمه شده به فارسی آن را قبلا دیده ام. منتها نمی دانم کی و کجا!! مطابق اخباری که هر روز می شنویم قانون کار در اغلب کشور های سرمایه داری حتی کشور های اروپائی که این قانون در آنجا هم سابقه ی طولانی دارد مورد هجوم طبقه سرمایه داری قرار گرفته و با یورش های پیاپی روبه رو است. راستش من قانون کار را آن طور که شایسته و بایسته است نخوانده ام، گاهی وقت ها و در ارتباط با موضوعی به آن رجوع کرده ام، لازم بود که آن را بخوانم و هنوز هم ضرورت خواندن آن همچنان باقی است. اما من هنوز هم به صورت حرفه ای اقدام به خواندن آن نکرده ام، نمی دانم شاید علتی داشته که خودم متوجه نشدم، اما ضمیرم از آن واقف بوده!! یا شاید به این خاطر باشد، که کارکرد قانون اساسی به خودی خود جائی برای فکر کردن به قانون کاری که مرتب به نفع طبقه سرمایه دار دستخوش تغییر گردیده، جائی برای کشمکش نگذاشته است!! و یا حداقل به علت رفتار و برخورد سرمایه داری در طی این سال ها که با بی پروائی آنچه از قانون کار! باقی مانده را پایمال کرده و موجب شده تا به عنوان یک کنشگر یا تقریبا فعال در حیطه کارگری، بیشتر در چارچوب حقوق کارگری فراتر از آنچه در قانون کار آمده عمل کنم. حقوقی که درچارچوب یک جامعه مدنی مدرن کاربرد داشته، و امروز در ردیف پایه ای ترین خواست و مطالبات کارگری است!

۵ - به نظر شما بهتر است قانون کار چه تغییری کند؟

قانون کار در طی این بیست سال به تناوب تغییر کرده است. همیشه هم مثل خرچنگ به شکل مضحکی با میل فراوان به راست و به نفع طبقه سرمایه دار تغییر کرده است. اولین تغییر به نفع طبقه سرمایه دار بوده و آخرین تغییری هم که در آن داده شد به نفع سرمایه دار بوده است! آنچه قرار است انجام بشود باید مطمئن باشیم که به نفع طبقه سرمایه دار است!! کیسه دوخته شده سرمایه داری کشور ما برای ارزش افزوده از دسترنج طبقه کارگر ته ندارد!! از بدترین، ناهنجارترین، و خشن ترین و سرانجام نامرئی ترین کانال ها و همین طور به دهشتناک ترین و غورترین مغاک های منابع سرمایه جهانی سر ریز می شود! جاهائی که نمایندگان سرمایه داری در کشورهای دیگر هرگز حاضر نشده اند در طول دو بیست ساله عمر سرمایه داری پول و سرمایه ی خود را آن جا خالی کنند!! در زمان حکومت شاه و سلطنت این پروسه در فضای تقریبا روشن تری انجام می گرفت. اما اینک همه چیز در فضای تیره و هراسناک و با اشتباهی غول آسا انجام می گیرد، آن چه با نام استعمار در سیصد سال پیش و آن چه به نام استثمار در صد ساله اخیر خوانده شده، و نتوانستند تلاش های خود را در جامعه ما متحقق کنند، امروز یک جا توسط قانون مداران انجام می گیرد!!! شاید باعث تعجب باشد، اما وقتی با دقت به روند تحولات و پروسه تکوین اجتماعی ما، جامعه ما، به خصوص در ارتباط با مسائل اقتصادی که قانون کار در رابطه ی بیشتر با آن است و مورد نظر ماست بهتر متوجه می شویم که با چه چیزی روبرو هستیم!! رکود و تعطیلی کارخانجات و مراکز کارگری کشور ما تحت شرایطی که هنوز اتفاقی نیفتاده، منظورم تحریم و این چیزهاست انجام نگرفته، بلکه با

تاثیر پذیری از سیاست گذاری در طول حیات رژیم است که به کم رونقی و ورشکستگی کشیده شده است. می توانی فهرست طولانی بگیری از عللی که باعث این کار شده ، همه ناشی از تصمیم گیری و عملکرد غلط و ضد انسانی گردانندگان است. پول نفت که حاصل دسترنج کارگران است، تبدیل به عاملی شده برای ضربه زدن به کشور و در حله اول به بهترین سرمایه و نیروی انسانی کارش "طبقه کارگر"!! ، مگر نه اینکه تحت مدیریت طبقه سرمایه دار کنونی ، پول نفت به شکل بی رویه که من و شما هم می دانیم با هزاران ریخت و پاش صرف واردات می شود؟! وارداتی که عمدتاً صنایع کشور ما قابلیت ساخت آنان را دارد، این کار علاوه بر ده ها آسیب که برای جامعه و به خصوص طبقه اهل کار دارد، در فوری ترین فرصت باعث می شود که صنایع تعطیل شوند و طبقه کارگر بیکار بشود و قانون کار جاری به پیروی از این موضوع به حالت تعلیق درآید!! غیر از این است؟! مگر نه اینکه همین واردات در شکلی که از طرف مدعیان بازگویی شد، ۷۰ درصد گمرک را دور می زند، در اصل طبقه کارگر و قانون طبقه کارگر دور زده است!!! خیلی طولانی می شود، از موضوع فاصله گرفتیم!

به موضوع خودمان قانون کار برگردیم و این که چه نوع تغییراتی را خواهیم؟! قانون کار هم می تواند مشمول مبارزه و در راستای خواست کارگران به مثابه یک مطالبه مورد توجه و کنکاش کارگران و فعالین این عرصه قرار بگیرد! در مسیر جدالی که بطور عینی در مقطعی، حالا بخوانیم معین، در کنار خواست های دیگر میان دو طبقه اصلی جامعه بر سر حدود آن به تلاش برمی خیزند، واقعیت آن است که با توجه به فلاکت و فقر تشکیلاتی و عدم امکانات مادی و معنوی موجود، طبقه کارگرایران شایسته قانون کار تمیز تر و مرتب تری است، همان قانونی که صنایع و ساختار صنعتی وسیع جامعه ما طلب می کند، البته با چشم پوشی از روی بدقلقی های موضعی و موقت دست اندرکاران که به هر حال دارند چوبش را می خورند و از همه طرف مورد تحدید توده ها و طبقه کارگر قرار گرفته اند. به خاطر رکود و بیکاری و... از این قبیل. همان طور که گفتیم قانون کار هم مشمول مبارزه می شود و در شرایط گشایش و گسترش مبارزه و پیشرفت کارگران در عرصه تشکل های خود، خواه ناخواه قانون کار هم به پیروی از مبارزات کارگران و در جهت منافع آنان تغییر می کند. همان گونه که به پیروی از مبارزه در دوره کساد مبارزه کارگری به نفع طبقه سرمایه که در مقابل کارگران ایستاده تغییر کرده است! بدیهی است که در شرایط حاد بحران سیاسی کنونی با این که طبقه سرمایه دار بیشتر در معرض خطر قرار گرفته و وا همه ی بیشتری از تحرکات کارگری دارد، از تصمیمی که گرفته بود در مورد تغییر در قانون کار به علت مشکلات شاید نتواند آن را در دستور کار روز خود قرار بدهد! با توجه به شرایطی که وارد شده ایم چشم انداز این که در فوری ترین زمان به نفع طبقه کارگر دچار تغییراتی رو به جلو بشود بیشتر است!!

کارگر - اهواز - ۹۰/۱۱/۱۷